

50 let Svazu účetních

Rok 2019 je pro Svaz účetních České republiky jubilejní. Uplynulo už neuvěřitelných 50 let od doby, co byl v Plzni dne 28. 5. 1969 založen Svaz účetních a statistiků jako samosprávná profesní organizace. V budově secesní budovy Měšťanské besedy se tehdy sešlo 225 delegátů přípravných výborů z celé republiky, a to za účasti zástupců Ministerstva financí, Vysoké školy ekonomické v Praze a celé řady tehdejších významných podniků. V podstatě již na počátku dějin Svazu byl tak položen základ spolupráce účetní profese, regulátora, akademické obce a praxe. Na těchto pilířích stojíme v podstatě dodnes.

Historie Svazu sahá ovšem ještě o kousek dál. Málokdo již dnes ví, že přípravný aktiv se konal 1. 7. 1968 v pražském Radiopaláci. 280 zaměstnanců oboru tehdy reprezentovalo už přihlášených 2000 zájemců o založení zájmového Svazu. Tomuto shromáždění nepředsedal nikdo jiný než pozdější první prezident Svazu účetních pan Jaromír Báča. A pokud jsme u historie, nelze přehlédnout ještě počátky novodobých demokratických dějin. Znovuustavení Svazu účetních v roce 1990 a sjezd, který se symbolicky konal v den „D“ 28. 5. 1993. Tehdy, již pod vedením dalšího z významných prezidentů Svazu pana Lubomíra Harny, byly přijaty teze rozvoje metodiky, legislativní úpravy účetní profese, vytvoření systému certifikace a po vzoru Francie či Anglie byl nastaven cíl vzájemného propojení teorie a praxe, čímž byla nastolena, a později realizována, myšlenka Národní účetní rady. Všechny cíle, které se odvíjely „jen“ od úsilí představitelů Svazu účetních, byly beze zbytku naplněny. Snad to byla právě již dobře fungující účetní profese, která způsobila skutečnost, že v době vzniku profesních komor ze zákona, zůstal Svaz účetních tak trochu stranou a dodnes funguje na dobrovolné bázi. Věříme-li však, že „chci“ je více než „musím“, zdaleka potenciál dobrovolnosti nepodceňujeme.

Dnes funguje Svaz účetních v režimu „Nového“ občanského zákoníku jako Svazový spolek. Účetní se tak mohou sdružovat prostřednictvím regionálních Svazů účetních, které de facto kopírují krajské uspořádání. Absolventům Systému certifikace účetní profese Svazu účetních je pak prioritně určena jako samostatná složka Svazu Komora certifikovaných účetních. Celá řada z nich však působí i ve svých domovských regionech. Členské spolky poskytují

Projev náměstka ministryně financí pana Stanislava Kouby

Předání diplomu paní Daně Kovanicové

přímý servis svým členům, ať už nejčastější formou vzdělávacích aktivit, či neformálnějšími besedami a společenskými aktivitami. Svazová práce je pak o profesi jako takové.

Velkou oporou účetních je činnost metodických rad. Tým odborníků se díky tomu, že jsme připomínkovým místem, podílí na tvorbě účetních i daňových předpisů. Dlouhodobě řeší též problémy, které přináší účetní praxe. Výstupy metodických rad pak sdílí poradenský software Svazu i tři časopisy, jejichž je Svaz účetních vydavatelem. Odpovědi na dotazy účetních jsou již klasikou, která je pro členy stále aktuální. Opomenout v této souvislosti nejde ani spoluúčast na tvorbě účetních pravidel a interpretací členstvím v Národní účetní radě, jejímž je Svaz účetních členem vedle Komory auditorů, Komory daňových poradců a Fakulty financí a účetnictví VŠE v Praze.

Jak již bylo zmíněno, Svaz účetních si s nastupující demokracií a tržním prostředím plně uvědomoval potřebu kvalifikované pracovní síly. Stanovil si proto cíl dosáhnout srovnatelné úrovně účetních profesionálů s vyspělými zeměmi světa. Ve spolupráci se zahraničními experty a v úzké návaznosti na britskou ACCA byl tak v roce 1997 uveden do praxe Systém certifikace účetní profese. Hlavní myšlenkou a také cílem Certifikace účetních v ČR je posílení kvalifikační úrovně účetní profese v naší zemi a dosažení srovnatelnosti s ostatními vyspělými zeměmi EU a světa. Proces ekonomické globalizace a členství České republiky v Evropské unii vyžadují od účetní profese nové znalosti a kompetence, ale zároveň se tím pro naše profesní účetní otevřela cesta ke kariéře na mezinárodní úrovni i možnost podnikat v daleko větším rozsahu. Vzájemné uznávání

zkoušek je v tuto chvíli schváleno s Komorou auditorů ČR a ACCA, stejně jako i s vybranými fakultami účetnictví, zejména pak ve spolupráci s VŠE Praha.

Institut certifikace Svazu účetních, a.s., který pro Svaz jakožto pro vlastníka procesy v certifikaci zajišťoval, byl v tomto roce plně převzat do struktury Svazu účetních. Profesi se tak otevřela možnost pružněji s certifikací pracovat a provést další periodickou revizi a přizpůsobení podmínek rychle se vyvíjející praxi. Provázanost na Institut Svazu umožňuje kromě tlaku na kvalitu certifikace vzdělávat odbornou veřejnost a všechny své členy také v aktuálních profesních tématech a na delších akcích spojit vzdělání s neformálním setkáváním, sdílením zkušeností, ale třeba i trochou odpočinku.

Zprava – Stanislav Kouba (náměstek ministryně financí), Magdalena Králová (prezidentka Svazu účetních), Viera Kučerová (ACCA)

A protože nejsme uzavřeni jen doma v České republice, je o Svazu slyšet i v zahraničí. Po dlouhodobém aktivním členství v mezinárodní federaci IFAC se Svaz zaměřil více na evropskou kooperaci profesních organizací, což umožňuje synchronizaci profesních samospráv a jednotný postup vůči právu Evropské unie. To ovšem neznamená, že bychom aktivitu na celosvětové úrovni nadále nemonitorovali a nevěnovali se i trendům světovým. Také etický kodex IFACu je pro Svaz stále inspirací, tím spíše, že přistoupení k etickému kodexu je jedním z pilířů Systému certifikace.

Vnímáme samozřejmě ale i výzvy do budoucna. Na straně jedné je to právní úprava. Nová účetní legislativa je výzvou nejen pro uchopení účetního výkaznictví, ale i pro legislativní oporu profese samotné. Proto se také Svaz účetních rozhodl definovat si profesi účetního. Čeština je jeden z nejbohatších jazyků. Účetní je však velmi široký pojem v celém procesu zpracování účetních dat. Nejsme zatím jazykově schopni rozlišit osoby, co pořizují účetní data, od metodiků či osob odpovědných za účetní závěrky a výkazy, na něž se veřejnost následně spoléhá. To vnímáme jako mezeru. Začali jsme proto veřejnou konzultací, následovala panelová diskuse, a podaří-li se nám do legislativy definovat postavení účetního, bude to velký krok pro právní jistotu všech osob za účetní výkazy odpovědných. S tím jde ruku v ruce revize Systému certifikace vedoucí k zajištění odpovídající kvalifikace v různých stádiích účetního procesu. Na straně druhé jde o systém zpracování účetnictví samotného. Svaz účetních byl po celých padesát let průkopníkem zavádění nových technologií do zpracování ekonomických dat. Není tomu jinak ani dnes, kdy se slovo digitalizace skloňuje ve všech pádech a pojem „okamžik uskutečnění účetního případu“ nabývá reálného významu v přenosu do účetních systémů. Profese je samozřejmě připravena být u toho a všechny moderní trendy podporuje.

A jak probíhal rok oslav? Začalo se prací, a to výročním zasedáním Rady Svazu na „místě činu“ právě v Plzni. Jubileum si tak nejprve připomněli nejvyšší funkcionáři spolu s předsedy členských spolků. Na přelomu léta pak široká

členská základna ušla či ujela na kole „Účetní padesátku“ a pohybem pod heslem „Účetním záleží na každém kroku“ slavila neformálními výlety napříč republikou a věříme, že jsme tak založili novou příjemnou tradici.

Oslavy pak vyvrcholily v podvečer 17. 10. 2019 slavnostním setkáním v prostorách Jalta Boutique hotelu v Praze na Václavském náměstí. Setkání bylo o účetních a pro účetní. Účastnila se jej tedy celá řada členů Svazu účetních. A protože to byla narozeninová oslava, nechyběla ani celá řada významných hostů, ať už ze státní správy, partnerských profesních komor, akademické obce či zástupců podnikatelů.

U příležitosti tohoto výročí bylo oceněno dvanáct významných osobností profese, bez nichž by bezesporu dnes nebyl Svaz účetních tak významnou a prestižní organizací. Poděkování z rukou prezidentky Svazu účetních Magdaleny Králové s gratulací i od náměstka ministryně financí pana Stanislava Kouby převzali v abecedním pořadí Jaromír Báča (in memoriam) za založení Svazu účetních, Hana Březinová za zavedení sekce metodiky Svazu účetních, Lilia Dvořáková za mezinárodní aktivity pro Svaz účetních, Lubomír Harna za přínos certifikace a aktivitu k založení Národní účetní rady, Vladimír Hruška za významnou redakční činnost, Dana Kovanicová za celoživotní přínos profesi, Bohumil Král za práci pro Komitét certifikace, Bohuslav Kural za práce v revizní komisi Svazu a rozvoj spolkové činnosti v regionech, Michal Ledvina a Marcela Mrkvičková oba za metodickou činnost, Pavel Novotný za metodickou činnost a aktivity v Národní účetní radě a Radka Podhrázká za aktivity při veletrzích SFAMEX a podporu automatizace a digitalizace účetní profese.

Samozřejmě nechyběl ani narozeninový dort. Pověstnou třešničkou na něm byl koncert skupiny The Beatles revival. Krásný večer nám všem připomněl sílu a vážnost účetní profese. Důvěra členské základny, ale i všech významných partnerů nás zavazuje a přináší nám plno pozitivní energie pro další práci pro účetní profesi v České republice.